

Т у ж и л а ц
против
Проф. др Војислава Шешеља
Предмет бр. ИТ - 03 - 67 – ПТ

**ОДГОВОР ПРОФ. ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА
НА ДЕЛИМИЧНО ПОВЕРЉИВИ ДОДАТНИ ADDENDUM И CORRIGENDUM
ТУЖИЛАШТВА „ЗАХТЕВУ ТУЖИЛАШТВА
ЗА ПРИХВАТАЊЕ ТРАНСКРИПТА И ПИСМЕНИХ ИЗЈАВА
НА ОСНОВУ ПРАВИЛА 92 бис УМЕСТО СВЕДОЧЕЊА
VIVA VOCE С ПОВЕРЉИВИМ ДОДАЦИМА“**

I Увод

У складу са правилом 127 Правилника проф. др Војислав Шешељ од Претресног већа тражи продужење рока за подношење Одговора, јер обимност Addenduma Тужилаштва са додацима А и Б, којим се додаје и исправља претходни Захтев Тужилаштва, и проблем поштанског саобраћаја представљају оправдане разлоге. Познато је да се правни саветници проф. др Војислава Шешеља због нерешеног питања финансирања одбране налазе у Београду и да по усменим налозима проф. др Војислава Шешеља сачињавају текстове његових захтева и поднесака и да их поштом шаљу из Београда у Хаг. Када се најбржом поштом пошаље писмо потребно је неколико дана да се пошиљка испоручи, па се тек након прегледа у Притворској јединици у Шевенингену предаје проф. др Војиславу Шешељу да би он предао Секретаријату.

Дакле, обиман и прилично конфузан Addendum Тужилаштва, који просто мора да се провери, прегледа, упореди са другим материјалима Тужилаштва захтева више времена за анализу и сачињавање Одговора, те свакако представља оправдани разлог за одобравање продужења рока за Одговор. Свакако је оправдани разлог и проблем поштанског саобраћаја.

Проф. др Војислав Шешељ за сваки случај, овим Одговором унапред, тражи и одобрење за прекорачење броја страница у односу на ограничење које је прописано Упутством о дужини поднесака и захтева и Одлуком Претресног већа I о подношењу поднесака од 19. јуна 2006. године којом је проф. др Војиславу

Шешељу наметнуто ограничење да његови поднесци и захтеви не могу имати више од 800 речи, те је практично за сваки поднесак он дужан да претходно тражи одобрење за прекорачење броја страница. Ваљани разлог за прекорачење дужине Одговора налази се у чињеници што и проф. др Војислав Шешељ има право да одговори са приближно истим бројем речи колико је Тужилаштво употребило за Addendum са додацима.

Проф. др Војислав Шешељ је 27. марта 2007. године примио „Делимично поверљиви додатни addendum и corrigendum Тужилаштва Захтеву Тужилаштва за прихватање транскрипата и писмених изјава на основу правила 92бис уместо сведочења *viva voce* с поупверљивим додацима“ (у даљем тексту: Addendum).

Тај Addendum је Тужилаштво сачинило још 17. октобра 2006. године и по насловној страни се види да је био намењен на силу додељеним браниоцима, а не проф. др Војиславу Шешељу који се сам брани.

У Addendumу Тужилаштво износи свој предлог, односно захтев у погледу четири сведока да се усмено сведочење замени увршћивањем транскрипата или писаних изјава сведока са додатним доказним предметима. Проф. др Војислав Шешељ се супротставља самој помисли да се претрес у његовом предмету замени неком административно-бирокуратском формом извођења доказа која има за циљ да се искључи или максимално ограничи право проф. др Војислава Шешеља да се сам брани, да расправља, да учествује у непосредном извођењу докази и друга права која ће бити наведена у наставку овог Одговора.

II Начелно супротстављање Addendumу

Проф. др Војислав Шешељ је поднео неколико одговора на захтеве Тужилаштва којима је Тужилаштво у различитој форми тражило да се сведочење *viva voce*, замени неком од варијанти где изостаје усмено сведочење или се оно ограничава по правилима 92бис (нема главног, ни унакрсног испитивања) , 92тер (постоји ограничено унакрсно испитивање) или 92quater (нема ни главног ни унакрсног испитивања). У тим одговорима проф. др Војислав Шешељ је тежиште супротстављања ставио на чињеници да нису испуњени услови који су прописани Правилником, а односе се на правила о извођењу доказа пред Претресним већем. Проф. др Војислав Шешељ ту аргументацију неће у овом Одговору да понавља, али од Претресног већа тражи да се и та аргументација из претходних одговора има у

виду при одлучивању о Addendumu.

Оно што свакако представља неспорну чињеницу је да је Addendum сачињен 30 дана пре дана који је одређен за неуспели покушај почетка претреса у предмету против проф. др Војислава Шешеља. Дакле, ради се акту Тужилаштва којим се припремало суђење које је планирано да буде обични и очигледни провизоријум. Тај покушај је на време осујећен и Жалбеном веће се о томе изјаснило својом одлуком од 8. децембра 2006. године. Претресно веће би морало да има у виду да је Addendum достављен проф. др Војиславу Шешељу 27. марта 2007. године, односно да Тужилаштво од Addenduma није одустало, није га повукло из поступка, нити га је променило у складу са новим условима под којима после 8. децембра 2006. године треба да се одвија суђење проф. др Војиславу Шешељу. На тај начин Тужилаштво доказује да не одустаје од своје одавно зацртане стратегије, да у доказном поступку обезбеди „идеалне услове“ за сведочење сведока Тужилаштва, за које проф. др Војислав Шешељ још од 24. фебруара 2003. године тврди да су уцењени или су морали да прихвате да буду лажни сведоци против проф. др Војислава Шешеља. Дакле, Тужилаштво својим захтевима и овим Addendumом и не покушава да докаже супротно, нити да оповргне приговоре и супротстављања проф. др Војислава Шешеља, већ упорно доставља конкретне доказе за постојање свести и намере да се онемогући поштовање и примена основних доказних начела у поступку против проф. др Војислава Шешеља. У том погледу је важно истаћи да Тужилаштво и овим Addendumом припрема услове за почетак претреса у коме се неће примењивати следећа обавезујућа доказна начела:

1. Начело непосредности у извођењу доказа,
2. Начело слободне оцене доказа, и
3. Начело *in dubio pro reo*.

Усвајањем Addenduma Претресно веће ће прекршити и начела форме вођења кривичног поступка:

1. Начело расправности,
2. Начело усмености,
3. Начело јавности.

1. Супротстављање у погледу непоштовања начела непосредности у извођењу доказа

Ово начело значи да између извора сазнања о неком догађају, за који се тврди да је кривично дело, и суда нема посредника. Суд увек одлучује на основу онога што у погледу чињеница сам утврди. Судија на основу свог сопатвеног утиска кога је задобио у односу на оптуженог и доказна средства заснива своју пресуду. У оквиру овога подразумева се да оптужени буде обавезно присутан током суђења, да се не суди у одсуству. Ако претрес у предмету против проф. др Војислава Шешеља треба да буде без могућности да он унакрсно испитује сведоке Тужилаштва (правило 92бис) или да има ограничено време које по предлогу Тужилаштва одређује Претресно веће за унакрсно испитивање (правило 92тер) или да само буде присутан у судници док се читају имена сведока (правило 92quater), онда стварно не постоји ни један разлог да проф. др Војислав Шешељ буде у судници и да својим присуством „увелича славље Тужилаштва“ које демонстрира изузетну ефикасност на уштрб спровођења интереса правде. У том случају нема услова да суђење буде фер и праведно и проф. др Војислав Шешељ може да најави да ће од Претресног већа затражити да га испрате из суднице.

Ово начело не значи својеврсну дискрецију да судије могу слободно да процењују какав ће бити њихов непосредан и директан утисак у односу на све аспекте кривичног дела које је предмет поступка, а поводом обавезе присуства у судници на претресу, у односу на доказна средства која се не изводе сведочењем у усменом облику. Обавеза обезбеђења услова за фер и правично суђење не значи да судије у судници треба да буду статисти који незаинтересовано прате читање имена сведока чије су писане изјаве или транскрипти исказа у другим предметима увшћени у судски спис, а да се оптуженом који се сам брани и који је пет година у притвору и који жели да расправља на претресу пред судијама то не дозвољава ауторитативним позивањем на нека правила (92бис, 92тер или 92quater). Када је у питању сведочење сведока онда је увршћивање у судски спис њихових изјава или транскрипата изузетак од правила усменог сведочења. Вероватно није потребно посебно убеђивање да се сваки изузетак од правила, а поготово од неког начела, максимално рестриктивно тумачи и примењује уз обавезу да онај ко предлаже доказе у писаном облику мора да докаже да је баш то интерес спровођења правде, али с тим да се води рачуна да то никако не може да угрози или наруши гарантована и заштићена права оптуженог.

Ако би којим случајем Претресно веће одлучило да усвоји Addendum, онда би

порука судија била да је примање сведочења сведока у писаном облику интерес правде и да судијама није потребно да непосредно дођу до свог утиска у односу на оптуженог и доказна средства која су на силу гурнута у суски спис. Онда је порука апсолутно јасна да су судије до своје пресуде дошли и пре почетка претреса и да им је напорно да буду присутни у судници током усменог сведочења сведока, јер то и не може да промени њихову пресуду коју су већ формирали. То би значило да је претрес само један обавезни стадијум који треба да испуни пуку форму, односно да је обавезно отворен и затворен претрес, а да је доказна вредност доказних средстава оцењена ван суднице и пре отварања претреса.

Неки правни теоретичари су за ово начело написали стандард који гласи:

„Непосредност се традиционално везује за извођење доказа пред за то одређеним судом и у његовом пуном саставу (формална непосредност) и огледа се у забрани да се директно извођење доказа замењује било каквим „сурогатима“ (материјална непосредност)“.

Ако је доказно средство сведочење сведока, онда оно мора да буде усмено, јер преко сведока као лица и оногас што то лице пред судом саопшти и до детаља разјасни судије стичу неопходни утисак о аспектима кривичног дела и тако долазе до своје одлуке. Све што се код доказног средства сведочење сведока користи као замена за усмено сведочење на претресу и пред судијама је „сурогат“, апсолутно бледа копија оригинала на основу које судије и не могу да стекну потребан утисак да би пресудили.

Начело непосредности у извођењу доказа може имати изузетке, али они морају бити законити, односно законом морају бити прописани услови. То значи да евентуална замена за усмено сведочење мора да испуњава прописане услове, да је коришћење замене у интересу правде, али и да се не доводе гарантована и заштићена права оптуженог.

Као могући законити изузетак од непосредног извођења доказа усменог сведочења сведока је да Претресно веће одобри изношење претходно видео и тонски снимљеног исказа сведока или транскрипта таквог исказа на претресу под условом да сведок који је дао претходно снимљени исказ није присутан у поступку пред Претресним већем, а Тужилац и проф. др Војислав Шешељ су имали прилику да га испитају током давања исказа у време снимања. Други изузетак под истим условима је да сведок који је дао претходно снимљени исказ, а који је присутан

током претреса пред Претресним већем јасно саопшти да се не противи емитовању исказа у судници, а да Тужилац, проф. др Војислав Шешељ и Претресно веће имају прилику и времена да тог сведока испитају у току поступка.

Дакле, Претресно веће своју одлуку може засновати само на доказима који су изведени на суђењу и који су били предмет претреса, с тим да претрес никада не може бити у облику проформа, ради реда, већ претрес у пуном и правом смислу као стадијум у коме се све мора расправити.

2. Супротстављање у погледу непоштовања начела слободне оцене доказа

Ово начело је присутно у правилима Правилника. Важење овог начело је посебно истакнуто у одређеној комбинацији са принципом правичног и фер суђења (може се допустити извођење сваког доказа за који Претресно веће сматра да има доказну вредност, али може и искључити извођење доказа ако је потреба обезбеђења поштеност суђења већа од доказне вредности конкретност доказа).

Судије су слободне у избору које ће доказне радње одобрити да се преузму у конкретност случају, који ће степен доказне вредности поклонити доказима до којих дође на такав начин, без обавезе поштовања неке формалне стеге законске оцене доказа, већ да се слободно оцењују докази и слободно утврђује која ће доказна средства користити за утврђивање одређених чињеница.

У Правилнику постоји одредба која асоцира на примену формалне оцене доказа у некој мери, да Претресно веће може затражити верификацију аутентичности доказа добијених ван суда. Ово се износи начелно, а не као конкретност супротстављање Addendumu.

Слободна оцена доказа и слободно судијаско уверење није апсолутна слобода која би личила на самовољу и потпуну арбитрерност. Слободна оцена доказа налаже примену и афирмацију логичких законитости процењивања степена доказне вредности или кредибилитета појединих доказа и доказних средстава појединачно и свих као скупа којима се утврђује чињенично стање о кривичном делу, да би се пресудило о кривичној одговорности.

Како су судије користиле своје право слободне оцене доказа мора до детаља да се образложи у пресуди да би сваки разумни посматрач могао да утврди да ли су правилно примењене логичке законитости, да ли су судије при слободној оцени доказа биле савесне, радиле у складу са правилима кривичног поступка и

логичким правилима. Слободна оцена доказа подразумева и да судије поштују правила доказног поступка, а то подразумева поштовање и општих правила вредновања доказа и одређене доказне забране.

Ово проф. др Војислав Шешељ посебно истиче имајући у виду да се Статут и Правилник о поступку и доказима темеље на мешавини два велика правна система, с тим што је Common law израженији и приликом тумачења и примене има предност у односу на Civil law.

3. Супротстављање у погледу непоштовања начела in dubio pro reo

Ово начело се просто наслања на начело слободне оцене доказа, а једноставно значи „у сумњи за оптуженог“. Ово нарочито долази до изражаја као правило приликом одлучивања судија у ситуацији када они нису стекли уверење да стање ствари омогућава осуду оптуженог. Ово начело је увек присутно и обавезно се примењује приликом утврђивања свих материјалних претпоставки за постојање кривичног дела, али и у погледу претпоставки из области кривичног поступка. Ово начело забрањује и примену било какве аналогije.

Претресно веће мора изван разумне сумње бити убеђено у кривицу да би донело осуђујућу пресуду.

4. Супротстављање у погледу непоштовања начела расправности

Претресно веће мора имати у виду обавезу поштовања начела расправности, или контрадикторности које почива на *audiatur et altera pars*. Мора да се чује друга страна у свим фазама поступка. Дакле, Претресно веће је дужно да обезбеди не само простор да се оптужени формално изрази о ставовима супротне стране, већ и да омогући такво расправљање кривичне ствари да се оствари суштина кривичног поступка (свестрано расправљање о кривичном предмету кроз претресање, да се утврде све неопходне и релевантне чињенице на основу којих се кривични предмет у кривичном поступку решава). Претресно веће мора да зна шта ће се у поступку претресати, јер само докази који су изведени на претресу могу да буду доказна подлога за пресуду којом се поступак окончава. Дакле, све што током претреса није стигло на сто, у пресуди се гура испод тепиха.

5. Супротстављање у погледу непоштовања начела усмености

Основи пресуде су само они који су усмено изложени, а то значи да све што се деси у поступку мора бити усмено, јер оно што није изговорено нема значаја, јер важи као да се није догодило, као да не постоји. Током претреса ово начело у комбинацији са свим начелима која су поменута у овом Одговору значи да проф. др Војислав Шешељ има право да испитује сведоке који га терете, право да под једнаким условима доводи и испитује сведоке чији искази њему иду у прилог.

Претресно веће мора изван разумне сумње бити убеђено у кривицу да би донело осуђујућу пресуду, а тај степен убеђења је мањкав ако се не поштује право проф. др Војислава Шешеља да усмено расправља и да испитује сведоке. Са сурогатима као врстом замене за усмено сведочење сведока, у облику увршћавања у судски спис предмета против проф. др Војислава Шешеља писаних изјава и транскрипата сведочења сведока Тужилаштва, с механичким позивом на одговарајућа правила Правилника (92бис, 92тер или 92quater) судије Претресног већа доводи у ситуацију да своје убеђење о постојању кривице не могу да формирају да би био задовољен услов и стандард „ван разумне сумње“. Дакле, и потреба обезбеђења услова за закључивање „ван разумне сумње“ је саставни део права на правично суђење, а својеврсна не само процедурална, већ суштинска гаранција за остваривање наведених услова је усмено сведочење сведока. Најбољи и најпоузданији доказ за евентуално одступање од усменог саслушања сведока, а које не би могло да доведе у питање поштовање начела усмености, је заједнички предлог страна у поступку, тужиоца и оптуженог, да се изјаве и транскрипти уврсте у судски спис. Уколико нема заједничког предлога или се једна страна, тужилац или оптужени, супротставља увршћивању изјава или транскрипата сведочења сведока у судски спис, онда је усмено сведочење сведока обавеза коју мора да поштује и Претресно веће.

Без обзира што у претпретресној фази поступка нема чак ни формалне оцене доказне вредности предложених доказа, уколико се уз супростављање једне стране ипак изврши увршћивање писаних изјава или транскрипата сведочења у судски спис, на тај начин Претресно веће прејудицира свој суд без било какве провере понуђених исказа, односно преурањено, али истовремено шаље и јасну поруку супротној страни да тезу одбране мора прилогидити имајући у виду и ту својеврсну презумпцију која је настала увршћивањем у судски спис. Апсолутно поштовање начела усмености онемогућава постојање сумње да је присутна нека

презумпција, а све учеснике на претресу стимулише да расправљају и кривични предмет максимално претресају са свих страна у зависности од страначких интереса, што несумњиво помаже Претресном већу да формира исправан став.

6. Супротстављање у погледу непоштовања начела јавности

Ово начело обезбеђује Претресном већу да поступа као апсолутно независни суд. Јавност поступка је принцип савременог кривичног права, с тим што јавност саслушања је најбоље и очигледно средство бољег обезбеђења да суђење, које јавност контролише да ли је фер и праведно, али је и ефикасно средства контроле јавности да ли се права оптуженог поштују и да ли се поступак води непристрасно. Поштовање тог начела нарочито долази до изражаја током извођења доказа, а нарочито усменог саслушања сведока. Ако је „сведок у папирима, или регистраторима“, он не може да одговара на питања, а поготово не може да се изјасни и понуди на увид судијама и јавности своје виђење догађаја или неког другог питања које је важно за кривични предмет. Поштовање про форма начела јавности током претреса је немогућа и бесмислена ситуација, ако се истовремено крши начело усмености, а то постаје потпуно очигледно нарочито у погледу саслушања сведока које није усмено него завршено увршћавањем у судски спис неке писане изјаве или транскрипта.

Ако се као оправдање или изузетак од правила усменог сведочења сведока користи увршћивање у спис изјава или транскрипата са позивом на неко правило, о карактеру исказа, питањима која су обухваћена исказом или да је у неком другом поступку нека друга одбрана имала могућности да унакрсно испитује тог истог сведока, онда се доказује на терен презумпција и преурањеног, па чак и правно немогућег, упуштања Претресног већа у оцену доказне вредности изјава или транскрипата, а поводом тога оптуженом није дата могућност да се изјасни, нити да расправља. Након увршћавања изјава или транскрипата у судски спис свака евентуална расправа или претресање од стране оптуженог на претресу би била комуникација са одсутним, без могућности да сведок одговори или објасни.

Постоји велики број разлога који проф. др Војиславу Шешељу дају за право да тврди да Тужилаштво располаже са лажним сведоцима, чија сведочења жели да очува тако што их поштеђује присуства у судници током претреса, али и ризика да током унакрсног испитивања пред лицем јавности буду ухваћени како лажу.

С обзиром да се у конкретном кривичном предмету разматрају сва питања кривичног предмета уз услов да се то врши на начин и са позиција које омогућавају закључивање ван разумне сумње ради утврђивања индивидуалне кривичне одговорности проф. др Војислава Шешеља, онда је јасно супротстављање свим захтевима Тужилаштва да се као сурогат за усмено саслушање промовише насилно гурање писмених изјава и транскрипата у судски спис. Према стању предмета против проф. др Војислава Шешеља, уз општепознате чињенице о четворогодишњем систематском кршењу гарантованих и заштићених права проф. др Војислава Шешеља, ако се не омогући усмено саслушање свих сведока Тужилаштва и за то не одобри оптимално време за унакрсно испитивање суђење неће бити фер и правично.

III Конкретно супротстављање Addendumu

Addendumом Тужилаштво предлаже да се транскрипти ранијих сведочења сведоке ВС-012, ВС-013 и ВС-1120 уврсе у судски спис по правилу 92тер као и доказни предмети, а сведочење сведока ВС-1129 уврсти у судски спис по правилу 92бис.

Сведок ВС-012 је планиран да буде сведок са привилегованим приступом информацијама по ажурираном списку сведока Тужилаштва, а по Addendumu као сведок за Вуковар, с тим да се у кратком опису његовог сведочења по транскрипту чак и не помиње реч Вуковар. Тужилаштво Addendumом тражи увршћивање транскрипта сведочења овог сведока од 27. новембра 2003. године у предмету Милошевић, а да је то сведочење релевантно за неколико параграфа оптужнице против проф. др Војислава Шешеља и за тачке 1, 2-4, 12-14. Проблем Тужилаштва је тај што овим Addendumом доказује да не зна шта је наведено у скраћеној модификованој измењеној оптужници, која је скраћена по налогу Претресног већа.

Дакле, у сада важећој оптужници против проф. др Војислава Шешеља не постоје тачке 2 и 3, а Тужилаштво инсистира да се транскрипт сведочења овог сведока уврсти у спис у предмету против проф. др Војислава Шешеља и због тих тачака оптужнице. На овом примеру се види да Тужилаштво на сваком кораку врши манипулације зато што мора да очува и спаси своје лажне сведоке. Зашто Тужилаштво у овом Addendumu заборавља да је одустало од 2 и 3 тачке

оптужнице против проф. др Војислава Шешеља? Да ли то што је одустало од тих тачака и даље важи или на овај начин путем Addenduma Тужилаштво поново враћа оне тачке оптужнице од којих је одустало? Зашто Тужилаштво путем угуравања транскрипта гура и оне тачке од којих је одустало? Зато што увршћавањем транскрипта сведочења Тужилаштво спашава овог сведока да током унакрсног испитивања јавност не би сазнала да су у питању лажни и унапред припремљени сведоци Тужилаштва.

Дана 3. маја 2007. године проф. др Војислав Шешељ је примио поднесак Тужилаштва с коначним ревидираним списком сведока у поверљивом додатку. Под редним бројем 6 списка је сведок ВС-012 у коме је дат и резиме сведочења који се знатно разликује од кратког описа сведочења у предмету Милошевић који се у судски спис гура преко транскрипта сведочења. Према ажурираном списку сведока овај сведок треба да сведочи једно, а према транскрипту у судски спис се гура сасвим друго!!

По ажурираном списку сведока овај сведок је планиран да усмено сведочи уз право проф. др Војислава Шешеља да га унакрсно испитује 2 сата. Наравно, Тужилаштво Addendumом тражи да се изврши увршћавање и 17 доказних предмета, а сви су запечаћени, а посебним захтевом у коме су приказани сви доказни предмети код овог сведока су планирали 19 доказних предмета.

Оно што посебно мора да се осуди и жигосе је у додатку А на страни 9 посебна колона у којој Тужилаштво дефинише и „унакрсно испитивање“. Тако су за сведока ВС-012 ови из Тужилаштва записали да проф. др Војислав Шешељ приликом унакрсног испитивања овог сведока треба да испитује о „дела и/или злочини сарадника или добровољаца оптуженог“, па чак се наводе и параграфи на које треба да се односи унакрсно испитивање. Ваљда није потребно шире елаборирати да је ово брука и скандал, јер Тужилаштво на делу показује да нема ни намеру да се у предмету против проф. др Војислава Шешеља обезбеди фер и правдено суђење.

Сада је ваљда јасно зашто проф. др Војислав Шешељ инсистира на пуном и правом усменом сведочењу и овог сведока уз максимално време за унакрсно испитивање. Јасно је да се малом анализом Addenduma долази до закључка да Тужилаштво и не крије своју намеру и свест да суђење никако не сме да буде фер и правдно.

Сведок ВС-013 је планиран да буде сведок са привилегованим приступом информацијама по ажурираном списку сведока Тужилаштва, а по Addendumu као сведок за Воћин, а Воћин је, као и Западна Славонија, отпао из оптужнице након скраћивања по одлуци Претресног већа.

Тужилаштво Addendumом тражи увршћивање транскрипта сведочења овог сведока од 21. октобра 2002. године у предмету Милошевић, а да је то сведочење релевантно за неколико параграфа оптужнице против проф. др Војислава Шешеља, па се наводи параграф 19 који је избачен из оптужнице, или параграфи 26 и 27 који се односе на Мостар и Невесиње, а са тим локацијама овај сведок нема никакве везе, а не би било изненађење да се током саслушање из његових уста чује да никада у животу није ни био у Мостару и Невесињу. Из формулације да се исказ сведока из транскрипта сведочења овог сведока у предмету Милошевић односи на све тачке оптужнице против проф. др Војислава Шешеља не би било изненађење да се односи преваходно на оне тачке од којих је Тужилаштво одустало.

Тужилаштва Addendumом доказује да не зна шта је наведено у скраћеној модификованој измењеној оптужници, која је скраћена по налогу Претресног већа.

Дакле, и код овог сведока Тужилаштво има исте проблеме као и код сведока ВС-012 и зато увршћавањем транскрипта сведочења покушава да спаси и овог сведока да током унакрсног испитивања јавност не би сазнала да је у питању лажни и унапред припремљени сведок Тужилаштва.

Дана 3. маја 2007. године проф. др Војислав Шешељ је примио поднесак Тужилаштва с коначним ревидираним списком сведока у поверљивом додатку. Под редним бројем 7 списка је сведок ВС-013 у коме је дат и резиме сведочења који се у неким детаљима разликује од кратког описа сведочења у предмету Милошевић који се у судски спис гура преко транскрипта сведочења.

По ажурираном списку сведока овај сведок је планиран да усмено сведочи уз право проф. др Војислава Шешеља да га унакрсно испитује 2 сата. Наравно, Тужилаштво Addendumом тражи да се изврши увршћавање и 7 доказних предмета, а посебним захтевом у коме су приказани сви доказни предмети код овог сведока су планирали 4 доказна предмета.

Оно што посебно мора да се осуди и жигосе је у додатку А на страни 6 посебна

колона у којој Тужилаштво дефинише и „Релевантни делови транскрипта за унакрсно испитивање“. Тако су за сведока ВС-012 ови из Тужилаштва записали да проф. др Војислав Шешељ приликом унакрсног испитивања овог сведока треба да испитује о „дела и/или злочини сарадника или добровољаца оптуженог“, па чак се наводи и у односу на коју страницу транскрипта треба да се односи унакрсно испитивање.

Ваљда није потребо шире елаборирати да је ово недопуштено, јер Тужилаштво на делу показује да нема ни намеру да се у предмету против проф. др Војислава Шешеља обезбеди фер и правдено суђење. Тужилаштво на овај начин показује како оно и дефинише тезу одбране у предмету против проф. др Војислава Шешеља.

Сваком разумном је јасно зашто проф. др Војислав Шешељ инсистира на пуном и правом усменом сведочењу и овог сведока уз максимално време за унакрсно испитивање. Јасно је да се малом анализом Addendума долази до закључка да Тужилаштво и не крије своју намеру и свест да суђење никако не сме да буде фер и правдно.

Сведок ВС-1120 је планиран да буде сведок за Воћин по ажурираном списку сведока Тужилаштва и по Addendumу, а Воћин је, као и Западна Славонија, отпао из оптужнице након скраћивања по одлуци Претресног већа.

Тужилаштво Addendumом тражи увршћивање транскрипта сведочења овог сведока од 7. октобра 2002. године у предмету Милошевић, а да је то сведочење релевантно за неколико параграфа оптужнице против проф. др Војислава Шешеља, па се наводи параграф 19 који је избачен из оптужнице, или параграфи 26 и 27 који се односе на Мостар и Невесиње, а са тим локацијама овај сведок нема никакве везе.

Из формулације да се исказ сведока из транскрипта сведочења овог сведока у предмету Милошевић односи на све тачке оптужнице против проф. др Војислава Шешеља не би било изненађење да се односи превасходно на оне тачке од којих је Тужилаштво одустало. Оно што је сасвим сигурно овај сведок је планиран за Воћин који више не постоји у оптужници, те Тужилаштво Addendumом доказује да не зна шта је навело у скраћеној модификованој измењеној оптужници, а која је скраћена по налогу Претресног већа.

Дакле, и код овог сведока Тужилаштво има исте проблеме као и код сведока ВС-

012 и ВС-013 и зато увршћавањем транскрипта сведочења покушава да спаси и овог сведока да током унакрсног испитивања јавност не би сазнала да је у питању лажни и унапред припремљени сведок Тужилаштва.

Дана 3. маја 2007. године проф. др Војислав Шешељ је примио поднесак Тужилаштва с коначним ревидираним списком сведока у поверљивом додатку. Под редним бројем 33 списка је сведок ВС-1120 у коме је дат и резиме сведочења који се у неким детаљима разликује од кратког описа сведочења у предмету Милошевић који се у судски спис гура преко транскрипта сведочења.

По ажурираном списку сведока овај сведок је планиран да усмено сведочи уз право проф. др Војислава Шешеља да га унакрсно испитује 1 сат. Наравно, Тужилаштво Addendumом тражи да се изврши увршћавање и 14 доказних предмета, а посебним захтевом у коме су приказани сви доказни предмети код овог сведока су планирали 10 доказних предмета.

Оно што посебно мора да се осуди и жигосе је у додатку А на страни 2 посебна колона у којој Тужилаштво дефинише и „Релевантни делови транскрипта за унакрсно испитивање“. Тако су за сведока ВС-012 ови из Тужилаштва записали да проф. др Војислав Шешељ приликом унакрсног испитивања овог сведока треба да испитује о „дела и/или злочини сарадника или добровољаца оптуженог“, па чак се наводи и у односу на коју страницу транскрипта треба да се односи унакрсно испитивање.

На овај начин Тужилаштво на делу показује да нема ни намеру да се у предмету против проф. др Војислава Шешеља обезбеди фер и правдено суђење. Тужилаштво на овај начин показује како оно и дефинише тезу одбране у предмету против проф. др Војислава Шешеља.

Сваком разумном је јасно зашто проф. др Војислав Шешељ инсистира на пуном и правом усменом сведочењу и овог сведока уз максимално време за унакрсно испитивање. Јасно је да се малом анализом Addendума долази до закључка да Тужилаштво и не крије своју намеру и свест да суђење никако не сме да буде фер и правдно.

Сведок ВС-1129 је планиран да буде сведок за Вуковар по ажурираном списку сведока Тужилаштва и по Addendumu.

Тужилаштво Addendumом тражи увршћивање транскрипта сведочења оваг сведока од 6. фебруара 1998. године у предмету Докамановић, а да је то сведочење

релевантно за неколико параграфа оптужнице против проф. др Војислава Шешеља, па се наводи параграф 17г који се не односи на Вуковар, параграф 25 који је избачен из оптужнице, параграфи 26 и 27 који се односе на Мостар и Невесиње, а са тим локацијама овај сведок нема никакве везе.

Из формулације да се исказ сведока из транскрипта сведочења овог сведока у предмету Милошевић односи на све тачке оптужнице против проф. др Војислава Шешеља не би било изненађење да се односи превасходно на оне тачке од којих је Тужилаштво одустало. Оно што је сасвим сигурно овај сведок је планиран за Вуковар и неке друге локације са којима нема никакве везе, те Тужилаштво Addendumом доказује да не зна шта је навело у скраћеној модификованој измењеној оптужници, а која је скраћена по налогу Претресног већа.

Дакле, и код овог сведока Тужилаштво има исте проблеме као и код сведока ВС-012 ВС-013 и ВС-1120и зато увршћавањем транскрипта сведочења по правилу 92бис покушава да спаси и овог сведока да током унакрсног испитивања јавност не би сазнала да је у питању лажни и унапред припремљени сведок Тужилаштва.

Дана 3. маја 2007. године проф. др Војислав Шешељ је примио поднесак Тужилаштва с коначним ревидираним списком сведока у поверљивом додатку. Под редним бројем 45 списка је сведок ВС-1129 у коме је дат и резиме сведочења који се у неким детаљима разликује од кратког описа сведочења у предмету Докмановић који се у судски спис гура преко транскрипта сведочења, без унакрсног испитивања.

Наравно, Тужилаштво Addendumом тражи да се изврши увршћавање и 7 доказних предмета, а посебним захтевом у коме су приказани сви доказни предмети код овог сведока су планирали 2 доказна предмета.

На овај начин Тужилаштво на делу показује да нема ни намеру да се у предмету против проф. др Војислава Шешеља обезбеди фер и правдено суђење. Тужилаштво на овај начин показује у односу на претходне сведоке да нема намеру чак ни да усмери тезу одбране у предмету против проф. др Војислава Шешеља, јер је осмислило систем да је довољно само да се изврши увршћавање транскрипта у судски спис и проф. др Војислав Шешељ нема могућности да се одбрани од лажних оптужби које су унете преко овог сведока.

Проф. др Војислав Шешељ инсистира на пуном и правом усменом сведочењу и овог сведока уз максимално време за унакрсно испитивање. Правилем 89

регулисана је ова ситуација поводом Addenduma Тужилаштва. Претресно веће је дужно да примени правила о доказима која највише иду у прилог правичног одлучивања о кривичном предмету против проф. др Војислава Шешеља, а која су у духу Статута и општих правних начела (правило 89(Б)). Позивање на Статут значи да морају да се поштују права проф. др Војислава Шешеља из члана 20 и 21 Статута, да испитује сваког сведока Тужилаштва, а то је могуће само ако се усмено сведочи. Проф. др Војислав Шешељ је прецизно навео општа правна начела која се морају поштовати у предмету против проф. др Војислава Шешеља.

У овом Одговору проф. др Војислав Шешељ и није коментарисо доказну вредност саслушања предложених сведока, али га то не спречава да се позове на правило 89(Д) и да од Претресног већа тражи да изузме саслушање сведока из Addenduma Тужилаштва, јер потреба да се осигура правично суђење у предмету против проф. др Војислава Шешеља увелико надмашује било какву доказну вредност писаног сведочења ових сведока.

По правилу 89(Ф) само јако изражени интереси правде треба да постоје да би се примило сведочење у писаном облику или у писаном облику уз редуковано право на унакрсно испитивање. Тужилаштво није показало да постоји ни један интерес правде.

Предложени сведоци су сведочили у предметима Милошевић (убијен у притворској јединици) и Докмановић (извршио самоубиство у Притворској јединици) који нису окончани пресудама, те се не зна да ли постоји било каква доказна вредност. Ни једно унакрсно испитивање у било ком предмету пред МКСЈ не може ни да се претпостави нити може да се замисли упоређивање са унакским испитивањем које би морало да се обави на претресу у предмету против проф. др Војислава Шешеља. То је Тужилаштву добро познато и зато настоји да очува неокрњеним сведочења својих сведока у другим предметима, да би их употребило у предмету против проф. др Војислава Шешеља.

Склоност Тужилаштва да злоупотребљава процесна права и да свим актима опструира спровођење поравде пред МКСЈ је ноторна чињеница. Од оптужби проф. др Војислава Шешеља да Тужилаштво намерава да ангажује лажне сведоке, Тужилаштво се не брани јавношћу суђења и понудом да се обави главно и унакрсно испитивање сведока Тужилаштва, већ позивањем на правила којима се избегава усмено сведочење.

О ефикасности поступка, на шта се повремено позива Тужилаштво, не може да буде не само говора, него и размишљања, с обзиром да пет година проф. др Војислав Шешељ чека одговор на питање зашто му се не поштује право на експедитивно суђење? Ако се пет година Тужилаштво припрема за овај поступак, проф. др Војислав Шешељ може још да сачека, али инсистира на пуном обиму права која су му Статутом гарантована, а нарочито на праву да испита сваког сведока Тужилаштва и да му се за унакрсно испитивање одобри оптимално потребно време, да би могао да се обави претрес и да би проф. др Војислав шешељ имао времена и простора да јавности прикаже какви су сведоци Тужилаштва.

Тражено правно средство

Проф. др Војислав Шешељ тражи да Претресно веће одлучи да одбије Addendum Тужилаштва и обавести Тужилаштво да ако не прихвати да наведене сведоке изведе да сведоче *viva voce* да ће донети налог да се сведочење ових сведока путем транскрипата сведочења у другим предметима по правилима 92бис и 92тер изузима као доказно средство у предмету против проф. др Војислава Шешеља.

Број речи: 5.786

Проф. др Војислав Шешељ

(Урадио члан Стручног тима Зоран Красић)